

שיעור יהדות- כיבוד הורים

מטרות:

מטרות חינוכיות:

1. התלמידות תתחנכנה לכבד את ההורים.
2. התלמידות תתחנכנה לכבד את ההורים מתוך שמחה.
3. התלמידות תתחנכנה להבין את גודל המעלה של מצוות כיבוד הורים.
4. התלמידות תתחנכנה להבין את חשיבות הדקדוק בצוות כיבוד הורים.
5. התלמידות תתחנכנה להבין את גדולתם של גדולי ישראל בקיום מצוות כיבוד הורים.
6. התלמידות תתחנכנה לשים לב יותר בקיום מצוות כיבוד הורים בפרטים קטנים ויומיומיים.

מטרות לימודיות:

1. התלמידות תסברנה את אמרת חז"ל: "יש המאכילו פסיוני וטורדו מן העולם, ויש מטחינו ריחיים וזוכה לחיי עולם הבא"- כי יש לקיים את מצוות כיבוד הורים מתוך שמחה.
2. התלמידות תסברנה כי הטעם למצוות כיבוד הורים הוא: הכרת הטוב.
3. התלמידות תפרטנה את דיני המצווה: מאכיל ומקשה, מכניס ומוציא, מלביש ומכסה.
4. התלמידות תלמדנה על הנהגת גדולי הדורות בקיום מצוות כיבוד הורים. (על פי הסיפורים).
5. התלמידות תענינה על שאלון אישי בקיום מצוות כיבוד הורים.
6. התלמידות תפרטנה את הטובות שמשפיעים ההורים ועליהם יש להכיר טובה.

מטרות פורמאליות:

1. התלמידות תפתחנה מיומנות של הבנת מאמרי חז"ל על פי סיפורים נתונים.

מצורף: תוכן שיעור, מראה לוח, שכפול, שאלון אישי

שישי, ט"ו טבת, ע"ז

שיעור כיבוד הורים

פתיחה

המורה מספרת שני סיפורים דומים, אך שונים:

ספור א':

תמר שבה מבית הספר עייפה ורעבה. היום הן סיימו את יום הלימודים בשתיים. הן למדו שתי שיעורי חשבון ושיעור אנגלית, והיא כבר מרגישה שראשה כואב ביותר.

מיד כשנכנסה הביתה הבחינה שמשוה לא כשורה.

הבית היה מבולגן. לא היה אוכל על השיש. ערמת כלים היתה בכיור.

"אמא?" היא קראה לחלל החדר.

"כן תמר?" היא שמעה קול חלוש מן הספה.

אמא שכבה על הספה, מכוסה בשמיכה. אמא נראתה חולה.

"את לא מרגישה טוב?" שאלה תמר.

"כן, תמרוש".

לא היתה לה ברירה. היא החלה להכין ארוחת צהריים לעצמה. ואז חשבה על אמא.

במהירות, פתחה ביצה ושפכה על המחברת הרוחת, הניחה שלוש פרוסות לחם על צלחת, והוסיפה כף גבינה. אחר חתכה מעט ירקות והניחה בצלחת נוספת. במהירות הכינה כוס תה, והגישה הכל לפני אמא.

"תודה" אמרה לה אמא וחיוך גדול על לחייה.

"בקשה!" אמרה תמר ברוגז "מעצבן! תמיד אני צריכה לעשות הכל בבית הזה. אף אחד אחר לא יכול לדאוג להכין לאמא החולה אוכל? איפה שושי? איפה רבקי? למה רק אני צריכה להכין לאמא אוכל???"

ספור ב'

תמר שבה מבית הספר עייפה ורעבה. היום הן סיימו את יום הלימודים בשתיים. הן למדו שתי שיעורי חשבון ושיעור אנגלית, והיא כבר מרגישה שראשה כואב ביותר.

מיד כשנכנסה הביתה הבחינה שמשהו לא כשורה.

הבית היה מבולגן. לא היה אוכל על השיש. ערמת כלים היתה בכיור.

"אמא?" היא קראה לחלל החדר.

"כן תמר?" היא שמעה קול חלוש מן הספה.

אמא שכבה על הספה, מכוסה בשמיכה. אמא נראתה חולה.

"את לא מרגישה טוב?" שאלה תמר.

"כן, תמרוש".

לא היתה לה ברירה. היא החלה להכין ארוחת צהריים לעצמה. ואז חשבה על אמא.

במהירות חממה מים חמים. הניחה בתוכן תמצית תה. והגישה לאמא.

"תודה!" אמרה אמא, ופניה חייכו.

"בבקשה! אמא! כיף לי סוף סוף להכין לך משהו. את תמיד דואגת לנו. עכשיו סוף סוף יש לי אפשרות לדאוג לך. אמנם, אני לא יודעת להכין חביתה טעימה כמו שלך או סלט ירקות, אבל ניסיתי לפחות להכין לך תה חם, העיקר שתהיי בריאה!"

ש. על מה לדעתכן, נלמד היום?

ת. כיבוד הורים. (לוח)

ש. מי לדעתכן קיימה מצווה גדולה יותר? מדוע?

ת. חז"ל אמרו: יש מאכיל פסיוני וטורדו מן העולם. ויש מטחינו ריחיים וזוכה לחיי עולם הבא. (לוח)

ניתן להבין את אמרת חז"ל על פי הסיפורים הבאים: היה אדם אחד, שתמיד דאג להאכיל את אבא שלו, את האוכל המשובח ביותר. פעם אחת, אמר לו אביו: "מאיפה יש לך כזה אוכל משובח!" ענה לו הבן בפנים כועסות: "מה אכפת לך, תאכל ותגיד תודה!" הוא הראה לו שקשה לו.

לעומתו, היה אדם, שהתפקיד שלו היה לטחון בריחיים. לפתע הגיעו שליחים, בפקודת המלך, קוראים לאבא לבוא לעבוד בעבודת המלך. ניגש הבן בשמחה לאביו ואמר לו: "אבא, לא נורא, אני אלך לעבוד אצל המלך, שם זו עבודה שלא נגמרת, יום שלם. ואתה- תטחן בריחיים. נכון, זו עבודה קשה, אבל עדיף שתעשה זאת מאשר שתעבוד אצל המלך".

ש. מה כוללת מצוות כיבוד הורים?

ת. מאכיל, משקה, מכניס, מוציא, מלביש, ומכסה. (לוח)

ש. מה הטעם, הסיבה, לדעתכן, לקיום מצוות כיבוד הורים?

ת. הכרת הטוב. (לוח)

אמר אבימי בנו של ר' אבהו. יש משהו שיכול להאכיל את אביו עוף חשוב וטעים במיוחד, כמו שירד לישראל במדבר, שהיה משובח וטוב. אבל-גורם לו צער ובעצם, נענש על כך וכבר לא מקבל שכר, עד כדי כך, שנפטר מן העולם הזה. כי כל הזמן מרמז לו, "מה, אתה כבר זקן, ואני מאכיל אותך בביתי..." זאת אומרת, מאכיל אותו אוכל משובח, אבל לא בשמחה.

לעומת זאת, יש אדם שאין לו ברירה. ואומר לאבא שלו: "אבא, אני צריך את עזרתך בפרנסה. לכן, אני חייב שתעזור לי לטחון את האוכל בריחיים" זו עבודה קשה במיוחד. אבל, הוא אומר זאת בכבוד ובשמחה! וכך הוא בא לחיי עולם הבא.

בכל פעם שאמו של ר' טרפון היתה רוצה לעלות למיטה, היה מניח את שתי ידיו מתחת לרגליה, והיתה הולכת עליו, עד שהגיעה למיטה. וכל פעם שהיתה רוצה לרדת, הוא היה מתכופף כמו שרפרף, והיא היתה יורדת עליו. כולם ידעו מכך. ואמרו לו: עדין לא הגעת לחצי מהכיבוד הורים שהיית צריך. שאלם: מדוע? אמרו לו: אם היתה זורקת לך ארנק מלא בכסף אל הים, היית מצליח לשתוק?

מספרים על ר' יוסף, שהיה עיוור. תמיד כשהיה שומע את אמו מתקרבת, היה אומר: "אקום לשכינה. השכינה באה!"

רב אחד בשם רב דימי, היה לבוש פעם סירקון של זהב. היה יושב בין גדולי רומי. באה אמו וקרעה את הבגד מול כל המכובדים של רומי. וכעסה עליו, וביזתה אותו. והוא, לא הכלים אותה.

סיום:

חלוקת שכפולים והשלמה.

חלוקת תרגיל אישי והשלמה.

מראה לוח:

כיבוד הורים

"יש מאכילו פסיוני וטורדו מן העולם, ויש מטחינו ריחיים, וזוכה לחיי עולם הבא"

טעם המצווה: הכרת הטוב.

מה כוללת המצווה? מאכיל, משקה, מכניס ומוציא, מכסה ומלביש.